

Ministerstvo životního prostředí České republiky

AKTUÁLNÍ INFORMACE O PROBLEMATICE EKOLOGICKÉ ÚJMY

22. května 2013, Uherské Hradiště

Alexandra Skopcová

Odbor environmentálních rizik a ekologických škod,
oddělení sanace

Obsah

- Představení činnosti OEREŠ MŽP
- Legislativní rámec problematiky
- Nejčastější diskutovaná úskalí Základního hodnocení rizik
- Kontrolní činnost

Představení

- Odbor environmentálních rizik a ekologických škod
 - **Oddělení sanace**
 - Sanace starých ekologických zátěží
 - Revitalizace oblastí zasažených těžbou nerostných surovin
 - Poskytování Územně analytických podkladů (jev č. 64)
 - **Zákon 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě**

Legislativní rámec problematiky v současnosti

- **SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY** 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí
- **ZÁKON 167/2008 Sb.** ze dne 22. dubna 2008 o předcházení ekologické újmy a její nápravě
- **NAŘÍZENÍ VLÁDY 295/2011 Sb.** ze dne 14. září 2011 o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění

§ 14 Zákona 167/2008 Sb.

- Definiuje povinnost provozovatele, který provozuje některou z činností uvedených v příloze 1 zákona.
- Tento provozovatel je povinen provést hodnocení rizik k jednotlivým provozním činnostem.
- **Povinnost provést hodnocení rizik nabyla účinnosti k 1. 1. 2013**

Nařízení vlády 295/2011 Sb.

- Naplnění článku 14 Směrnice (§ 14 zákona o EÚ).
- Stanoví způsob hodnocení rizik, kritéria posuzování dostatečného finančního zajištění pro provozovatele a bližší podmínky způsobu finančního zajištění k provedení preventivních a nápravných opatření.

Základní vs. Podrobné hodnocení rizika ekologické újmy

- ZHR:
 - Indikační charakter
 - Provádí sám provozovatel
- PHR:
 - Detailní
 - V případě dosažení 50 bodů v ZRH
 - Provádí odborně způsobilá osoba

Metodický pokyn OEREŠ MŽP pro provádění základního hodnocení rizika ekologické újmy

- Hlavní východiska:
 - Směrnice
 - Zákon
 - Nařízení vlády
- Pro koho je určen
- Jaký je jeho účel
- Metodický pokyn nemůže měnit platnou legislativu!

Metodický pokyn OEREŠ MŽP pro provádění základního hodnocení rizika ekologické újmy

- http://www.mzp.cz/cz/ekologicka_ujmy

The screenshot shows the website of the Ministry of Environment (MŽP) of the Czech Republic. The page is titled 'Ministerstvo životního prostředí' and features a navigation menu with 'Kontakty', 'Mapa webu', and 'English'. The main content area is dedicated to 'Ekologická újma' (Ecological Damage). It includes a sidebar with 'Kalendář akcí' (Calendar of events) and 'Akce MŽP a resortních organizací' (MŽP and resort organizations activities). The main text discusses the 'Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy' (Act No. 167/2008 Sb., on the prevention of ecological damage) and provides information on the 'Principy prevence' (Prevention principles).

The screenshot shows a document titled 'Metodický pokyn MŽP pro provádění základního hodnocení rizika ekologické újmy'. The document is dated 2008-2012 and is published by the Ministry of Environment (MŽP) of the Czech Republic. It provides detailed information on the methodology for the basic assessment of the risk of ecological damage. The document is structured into sections, including 'Úvod' (Introduction), 'Cíle a účel' (Goals and purpose), 'Působnost' (Scope), 'Metodika' (Methodology), and 'Závěr' (Conclusion). The document is available in PDF format and can be accessed via the provided URL.

Problematika základního hodnocení rizika ekologické újmy nečastější diskutované otázky

Kdo a kdy provádí hodnocení?

- Pro každé místo provozní činnosti a v hodnoceném provozním místě pro každou provozní činnost zvlášť. » **pokud je v na jednom místě více provozovatelů, zpracovává každý vlastní hodnocení zvlášť.**
- Provozovatel provádí aktualizaci hodnocení rizik pokaždé, když se významně změní provozní činnosti nebo jiné okolnosti mající na vliv na výsledek hodnocení.

Které subjekty podřadit pod pojem „provozovatel“ a jak chápat pojem „provozní činnost“ ? (1)

- Právnícká nebo fyzická osoba vykonávající v rámci své hospodářské činnosti, obchodu či podnikání provozní činnost uvedenou v příloze č. 1 ZEÚ, bez ohledu na její soukromou či veřejnou povahu nebo na její ziskový či neziskový charakter.

Které subjekty podřadit pod pojem „provozovatel“ a jak chápat pojem „provozní činnost“ ? (2)

- Příspěvková organizace: **ANO**
 - A) státní příspěvkové organizace
 - B) příspěvkové organizace územních samosprávných celků, tj. krajů a obcí
- Organizační složka státu: **NE**
- Bytová družstva: **ANO**
- Společenství vlastníků jednotek (SVJ): **ANO**

Které subjekty podřadit pod pojem „provozovatel“ a jak chápat pojem „provozní činnost“ ? (3)

- Sanační firmy také zpracovávají hodnocení rizik!**

Výjimky

ze zpracování hodnocení rizik

Výjimky (1)

- Provozní činnost č. 1 » jedno hodnocení pro všechny činnosti.
- Mobilní zařízení, u něhož není možno stanovit přesné místo provozní činnosti » základní hodnocení rizika se neprovádí.
- Provozní činnosti č. 11 a 13 » hodnocení rizik se provádí pouze pro objekty a zařízení určené pro dočasné skladování nebo nakládku a vykládku během přepravy, které má provozovatel ve vlastnictví nebo nájmu.

Výjimky (2)

- Provozní činnost č. 9, kdy příslušný provozovatel zachází se závadnými látkami, nebezpečnými závadnými látkami nebo zvláště nebezpečnými závadnými látkami v celkovém množství, které nedosahuje limity stanovené v části B přílohy č. 1 k nařízení vlády » **základní hodnocení rizika se neprovádí.**
- Pro ostatní činnosti, které mohou způsobit ekologickou újmu, ale nejsou výslovně uvedeny v příloze č. 1 » **základní hodnocení rizika se neprovádí.**

Výjimky (3)

- Pokud jsou nebezpečné chemické látky a přípravky nebo závadné látky součástí zařízení, jsou v něm pevně (hermeticky) uzavřeny, s těmito látkami se nenakládá a provozovatel používá zařízení pro provozní činnost neuvedenou v příloze 1 ZEÚ » **základní hodnocení rizika se neprovádí.**

Výjimky (4)

- § 14 odst. 4 ZEÚ:
Finanční zajištění není povinen zabezpečit provozovatel, který vypouští odpadní vody, které neobsahují nebezpečné závadné látky nebo zvlášť nebezpečné závadné látky.
- Vypouštění dešťových vod » **nejedná se provozní činnost.**

Výjimky (5)

- Provozní činnost č. 12. Nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty.
 - Na konečné uživatele GMO schválených pro uvedení do oběhu (**zemědělec, který koupí GM osivo, pěstuje GM odrůdu a skladuje sklizené GM zrno pro svou potřebu, dále zemědělec, který krmí GM krmivem, spotřebitel**) se bod 12 přílohy č. 1 zákona o újmě **nevztahuje**, neboť se nejedná o nakládání s GMO ve smyslu definice uvádění do oběhu.

Výjimky (6)

- Hodnocení „polních hnojišť“
 - » Hodnocení se provádí samostatně pro jednotlivé objekty, zařízení, ucelená provozní území uvedená v havarijním plánu. V případě dočasných polních hnojišť se provozním místem rozumí parcela či půdní blok (podle LPIS), na kterém je polní hnojiště umístěno.

Provozní činnosti, jejich definice, příklady z jednotlivých částí hodnocení

Provozní činnosti č. 9 a 10 (1)

- Provozní činnost musí být odvoditelná z konkrétního správního aktu (správního rozhodnutí, povolení či souhlasu, kolaudační rozhodnutí/souhlas – skladování), z havarijního plánu, živnostenského oprávnění či z předmětu obchodní činnosti spočívající v nakládání s těmito látkami.
- Provozovatel disponuje schváleným havarijním plánem.

Provozní činnosti č. 9 a 10 (2)

- Pokud při nakládání s některou látkou lze tuto látku zařadit současně jako závadnou látku podle vodního zákona i nebezpečnou chemickou látku dle chemického zákona, provádí se pouze 1 hodnocení rizik a to pro provozní činnost č.10.
- V případě, že chemické látky mají příslušné "R" věty dle NV 295/2011 - nakládání s nimi se posuzuje jako provozní činnost č. 10 a nakládání s látkami bez těchto "R" vět, potom jako provozní činnost č. 9. » **v tomto případě dané látky v provozní činnosti č. 9 není znovu hodnocena.**

Provozní činnosti č. 9 a 10 (3)

- Množství závadných látek (analogicky nebezpečných chemických látek) se odvíjí zejména od množství uváděných v platných, příslušných havarijních plánech, případně od kapacit, na jaké jsou zkolaudovány skladové prostory.
- Nejedná ani o měsíční ani roční spotřeby či průměry.

Část B (1)

- Bude-li provozovatel nakládat podle havarijního plánu pouze s chemickými látkami uvedenými v bodě 5., bude se jednat o provozovatele vykonávajícího provozní činnost č. 10, který vyplní část B bod 5. Bude-li zároveň (podle havarijního plánu) nakládat se závadnými látkami, bude zpracovávat samostatné hodnocení rizik také pro provozní činnost č. 9.

Část B (2)

- V „rozhodnutí“ jen nebezpečné chem. látky » provozní činnost č. 10 » **vyplňuje 1 hodnocení a bod 5.**
- V „rozhodnutí“ jen závadné látky » provozní činnost č. 9 » **1 hodnocení a bod 6.**
- V „rozhodnutí“ nebezpečné chem. látky i závadné látky » provozní činnost č.9. i č.10 » **2 hodnocení.**

Část B (3)

- **Zápočet nebezpečných odpadů v řádku 7:**

- Je-li současně nakládání s nimi zahrnuto ve zpracovaném havarijním plánu.
- V případě, že provozovatel má povolení k nakládání s NO, ale nakládání s NO nemá zahrnuto ve schváleném havarijním plánu, pak bod 7 části B sice posuzuje, ale nezapočítává si za něj žádné body.

Část B (4)

- **Výjimky:**

- Pro provozní činnosti č. 3, 5, 6, 7, 8, a se část B nevyplňuje, a zpracovatel pokračuje ve vyplňování částí C.
- Provozní činnost č. 14 s povolením na topné medium plyn a při jehož činnosti nevznikají chemické látky ani odpady, část B a C nevyplňuje.

Část C2

Řádek č. 9 (Název nejbližšího významného vodního toku ve směru spádu terénu) a č. 12 (Název a číselný identifikátor hydrogeologického rajonu).

- Dle NV 295/2011 Sb.: Pokud je vyplněn bod 9, bod 12 se nevyplňuje, a pokud je vyplněn bod 12, bod 9 se nevyplňuje.
- **Řádek č. 9:** Vyplnění tohoto bodu souvisí se situací, kdy provozovatel vypouští (provozní činnost č.3) či odvádí (provozní činnost č.4) **do povrchových vod**. V opačném případě vyplňuje bod č. 12.
- **Řádek č. 12:** Vyplnění tohoto bodu souvisí se situací, kdy provozovatel vypouští (provozní činnost č.3) či odvádí (provozní činnost č.4) **do podzemních vod**. V opačném případě vyplňuje bod č. 9.

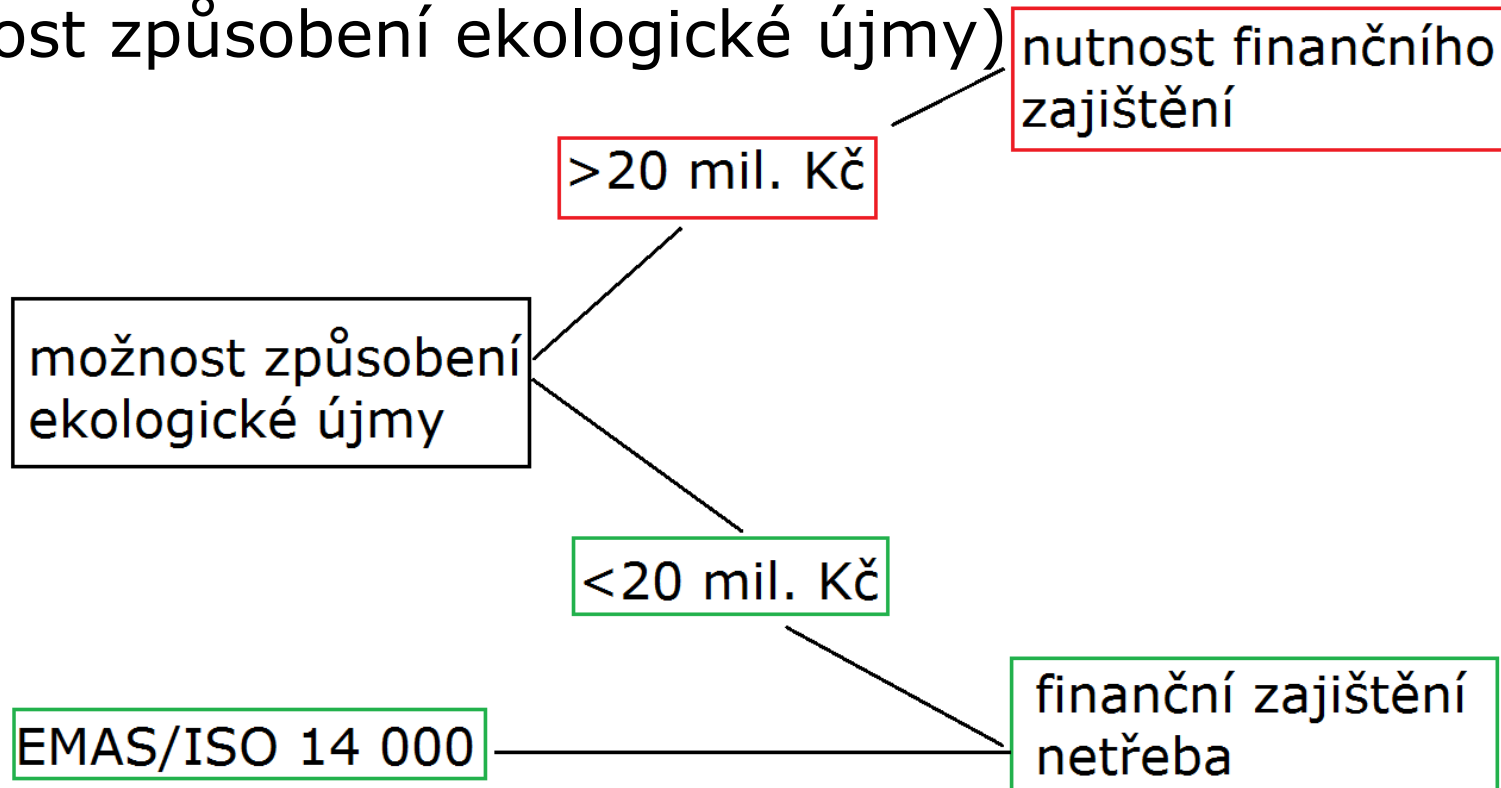
Část F

- Odpovědnou osobou je osoba, která hodnocení vyplňuje, bez ohledu na to, zda je zaměstnancem provozovatele a jakou funkci vykonává.

Výsledek hodnocení

- > 50 bodů → zpracování podrobného hodnocení (možnost způsobení ekologické újmy)

- < 50 bodů → uschování hodnocení pro případ kontroly

Pozitiva a negativa regulace

Negativa

- Administrativní zátěž spojená s hodnocením rizik a náklady na ně.
- Vypovídací schopnost hodnocení rizik.
- Finanční nároky na stát.
- Systém kontroly a monitoringu hodnocení rizik.

Pozitiva

- Zvýšení environmentálního povědomí provozovatelů.
- Aktuálnost a věcná správnost platných rozhodnutí a dalších.
- Nové pracovní příležitosti – konzultační firmy, pojišťovny a banky.

Kontrolní činnost (1)

Ze zákona provádí:

- ČIŽP
- Správy NP a CHKO
- Újezdní úřady

Kontrolní činnost (2)

ČIŽP:

- V současnosti probíhají jak ze strany Ředitelství, tak jednotlivých OI.
- Samostatně i v rámci jiných (např. hloubkových) kontrol.
- Plánované kontroly EÚ jsou většinou v rámci integrovaných kontrol.

Kontaktní údaje

Ing. Šárka Mikundová
Sarka.mikundova@mzp.cz

Ing. Alexandra Skopcová
Alexandra.skopcova@mzp.cz

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

